

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 01 lipca 2020 r.

DWKI-WSPE.4035.429.2020.JKP

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo z 28 maja 2020 r. znak XI.7036.22.2019.AKB dotyczące prawnego ograniczenia możliwości swobodnego wyboru szkoły ponadpodstawowej przez uczniów objętych kształceniem specjalnym, uprzejmie informuję.

Priorytetem działań Ministerstwa Edukacji Narodowej jest stwarzanie optymalnych warunków organizacyjno-prawnych do kształcenia, wychowania i opieki wszystkim dzieciom i młodzieży, w tym również dzieciom i młodzieży objętej kształceniem specjalnym, w przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach wszystkich typów (podstawowych i ponadpodstawowych) i rodzajów (ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych), a także w ośrodkach działających w systemie oświaty.

Mimo że staramy się, by przepisy prawa nie ograniczały możliwości swobodnego wyboru szkoły, szczególnie w przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnością, zdarza się, że stosowana praktyka jest nieprzychylna dla uczniów i ich rodziców.

Dlatego od 2017 r. MEN pracuje nad rozwiązaniami systemowymi, mającymi na celu podniesienie jakości edukacji włączającej, zgodnie z postanowieniami Konwencji o prawach dziecka oraz Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

W tych pracach wspiera nas Europejska Agencja ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej w ramach Programu Wspierania Reform

Strukturalnych Komisji Europejskiej pn. „Wspieranie podnoszenia, jakości edukacji włączającej w Polsce”.

Celem głównym realizowanego projektu jest właśnie poprawa jakości codziennych praktyk szkolnych i procedur na bardziej włączające i efektywne.

Proszę przyjąć wyjaśnienia dotyczące poruszanej kwestii w świetle obowiązujących przepisów prawa.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież: niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie, zagrożoną niedostosowaniem społecznym – wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy¹.

Ostateczną decyzję o wyborze formy kształcenia podejmują rodzice dziecka, którzy zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni.

Przepisy prawa oświatowego nie naruszają konstytucyjnej zasady powszechnego i równego dostępu do wykształcenia obywateli. Respektują również prawa uczniów objętych kształceniem specjalnym do edukacji, w tym edukacji włączającej odbywającej się przede wszystkim w szkołach ogólnodostępnych, wynikającej z realizowania przez Polskę postanowień Konwencji praw osób niepełnosprawnych, w szczególności w odniesieniu do artykułu 24 Konwencji, który zobowiązuje Państwa Strony do zapewnienia włączającego systemu kształcenia umożliwiającego integrację na wszystkich poziomach edukacji.

Jednocześnie, w zależności od rodzaju niepełnosprawności, w tym stopnia niepełnosprawności intelektualnej, dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym, organizuje się kształcenie i wychowanie, które stosownie do potrzeb umożliwia naukę w dostępnym dla nich zakresie, z usprawnianiem zaburzonych funkcji, rewalidacją i specjalistyczną pomocą i opieką².

Za zapewnienie kształcenia specjalnego w formie wybranej przez rodzica ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności ucznia, odpowiada jednostka samorządu terytorialnego właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, do której zadań należy prowadzenie szkół danego typu i rodzaju. Prowadzenie szkół ponadpodstawowych, w tym integracyjnych oraz z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi

---

¹ Art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2020 r. poz. 910), w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578, z późn. zm.).

² Art. 127 ust. 4 ww. ustawy *Prawo oświatowe*.

należy do zadań powiatu³, dlatego rodzice mogą zwrócić się do starosty o wskazanie odpowiedniej dla ich dziecka szkoły. Natomiast w przypadku gdy rodzice ucznia wybiorą inną szkołę ponadpodstawową niż zapewniona przez powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia, starosta tego powiatu nie jest zobowiązany do kierowania ucznia do szkoły ponadpodstawowej wybranej w innym powiecie.

Jeżeli rodzice zawnioskują do starosty - właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia o wskazanie szkoły, a powiat nie prowadzi szkoły ponadpodstawowej specjalnej odpowiedniej ze względu na rodzaj niepełnosprawności dziecka, starosta tego powiatu kieruje dziecko do najbliższego powiatu prowadzącego taką szkołę specjalną, która dysponuje wolnymi miejscami⁴.

Użycie w przepisach prawa oświatowego określenia wskazującego, że starosta kieruje dziecko do szkoły nie oznacza obowiązku wydawania skierowania. Należy je rozumieć, jako wskazanie miejsca realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że przepisy ustawy - *Prawo oświatowe*, regulujące kwestie przyjmowania uczniów, w tym objętych kształceniem specjalnym, do publicznych szkół ogólnodostępnych i integracyjnych oraz placówek innych niż specjalne⁵ nie dotyczą uczniów, których rodzice wybrali kształcenie w szkole specjalnej, w tym, np. ponadpodstawowej. Przepisy nie wskazują na obowiązek pozyskania zgody lub *skierowania* starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia, jeśli dyrektor szkoły ponadpodstawowej specjalnej podejmie decyzję o przyjęciu ucznia do szkoły.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Marzena Machątek
Sekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/

---

³ Art. 127 ust. 13, w związku z art. 8 ust. 16 ww. ustawy.

⁴ Art. 127 ust. 15 ww. ustawy.

⁵ Art. 130 i 134 ww. ustawy.